

PRENUMERATA

Kurjera Warszawskiego wraz z dodatkiem porannym:
W Warszawie: rocznie rs. 9, półrocznie rs. 4 kop. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesięcznie kop. 75.
 Za odnośzenie do domu dołącza się miesięcznie kop. 5.
Na prowincji i w Cesarstwie: rocznie rs. 12, półrocznie rs. 6, kwartalnie rs. 3, miesięcznie rs. 1.
 Za granią: miesięcznie rs. 1 kop. 50.
 Numer pojedynczy bez dodatku kop. 5; dodatek poranny kop. 3.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzą stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranne.

ROK SZESZĆDZIESIĄTY ÓSMY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej w południe.

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jeden wiersz garmontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25kop., każdy następny raz 20 kop.
Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.
Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz petytowy albo jego miejsce pierwszy raz 10 kop., każdy następny raz 8 kop.
Małe ogłoszenia: za jeden wiersz po 2 kop. każdy raz.
Nadesłane: za jeden wiersz garmontowy rs. 1.
 Ogłoszenia do *Kurjera* przyjmuje także Biuro Rajchmana i Frendlera ul. Senatorska 26.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: plac Teatralny nr 9. — Telefon Redakcji nr 126. — Telefon Administr. 141.

Od administracji.

Uprasza się szan. prenumeratorów prowincjonalnych o wczesne nadsyłanie przedpłaty na kwartał następny, od tego bowiem zależy regularny odbiór naszego pisma, nadmieniamy zarazem, iż do numeru dzisiejszego dołączamy „listy zwrotne“.

Prenumeratorem *Kurjera Warszawskiego* nabywać mogą w biurze administracji *kurjera* po znacznie niższej cenie dzieła następujące:

Poezje i dramata Wacława Szymonowskiego w 5-iu tomach, zamiast rs. 6 w Warszawie, tylko rs. 3, a z przesyłką pocztową, zamiast rs. 6 kop. 60, tylko rs. 3 kop. 60.

Komplet powieści Józefa Korzeniowskiego, składający się z 7-iu tomów (p. t.: *Kolokacja* kop. 75, *Spekulant* kop. 75, *Wędrowki oryginalne* k. 75, *Nowe wędrowki oryginalne* w dwóch tomach rs. 1 kop. 20, *Emeryt* rs. 1 kop. 20, *Garbaty* rs. 1), zamiast rs. 5 kop. 95 w Warszawie, tylko za rs. 3 kop. 60, z przesyłką na prowincję i do Cesarstwa zamiast rs. 6 kop. 85, tylko za rs. 4 kop. 10.

Komplet powieści Michała Bałuckiego, składający się z 8-u tomów p. t.: *Byle wyżej* rs. 1 kop. 20, *Błyszczące nędze* rs. 1 kop. 20, *Ostatnia sławka* kop. 75, *Sabina* rs. 1 kop. 20, *O kawał ziemi* rs. 1 kop. 20, *Zydówka* rs. 1 kop. 20, *Biały murzyn* rs. 1 kop. 20 i *Za winy niepopelnione* rs. 1 kop. 20, zamiast rs. 9 kop. 15 w Warszawie, tylko za rs. 5 kop. 50, a z przesyłką pocztową, zamiast rs. 10 kop. 45, tylko za rs. 6 kop. 40.

Towarzystwo kredytowe ziemskie w Królestwie Polskim i kredyt rolny przez J. Kirszota-Prawnickiego, zamiast rs. 3 kop. 50 w Warszawie, tylko rs. 2, a z przesyłką pocztową rs. 2 kop. 20.

Słownik geograficzny Królestwa Polskiego, zamiast rs. 6, za rs. 4 kop. 20 w Warszawie rocznie.

Nowoprzybywający prenumeratorem otrzymają bezpłatnie numer noworoczny „Kurjera warszawskiego“, obejmujący prace 78-iu pisarzy polskich i ozdobiony rysunkami 45-iu naszych malarzy.

— Przypadającą w dniu dzisiejszym uroczystość św. Jana Bożego, założyciela zakonu „braci miłosierdzia“, u nas „bonifratrami“ zwanych, obchodzić będzie w nadchodzącą niedzielę całodziennem nabożeństwem odpustowem kościoł pod wezwaniem tego świętego.

— W dniu jutrzejszym, o godz. 8-ej zrana, w kaplicy Pana Jezusa w kościele archikatedralnym św. Jana odprawioną będzie uroczysta wotywa.

— W kościele św. Ducha (po-paulińskim) w dniu jutrzejszym, o godz. 9-ej zrana, odprawioną będzie w kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej i ku Jej czci solenna wotywa.

— W kościele św. Trójcy (po-trynitarskim) jutro, o godz. 9¹/₂ zrana, odprawioną będzie przed ołtarzem Pana Jezusa Nazareńskiego wotywa ku uczczeniu Męki Pana Jezusa, poczem podawany będzie do ucałowania relikwiarz z drzewem Krzyża św.

— W dniu jutrzejszym, o godz. 4-ej po południu, nabożeństwa pasyjne odprawione będą w kościołach: św. Jacka (po-dominikańskim), św. Anny (po-bernardyńskim), św. Antoniego (po-reformackim), gdzie odbywać się będzie rozważanie stacyj męki Zbawiciela, i Opieki św. Józefa (panien wizytek), gdzie o godz. 9-ej zrana, odprawianą będzie wotywa solenna z wystawieniem N. Sakramentu, ku uczczeniu męki Chrystusa Pana.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Jeżeli biuletyn urzędowy w *Reichs*. stwierdza: iż do zauważonych od soboty objawów zaziębienia cesarza przyłączyły się częste bóle podbrzusza oraz, że przy znacznem zmniejszeniu apetytu występuje wielki ubytek sił, stan musi być rzeczywiście bardzo poważnym. W tak sędziwym wieku są to wskazówki groźne. To też ks. Bismark pół doby bez przerwy — od 12-ej w południe do 12-ej w nocy — spędził onegdaj w pałacu cesarskim w towarzystwie ks. Wilhelma i ministra wojny. Już mianowanie

przybocznych doradców księcia w osobach generała Witticha, Gneista i Brandensteina, w ostatnich dniach dokonane, wskazywało, że książę wchodzi w bezpośrednie zajęcie się sprawami państwa. Zmiana rządów widocznie przygotowuje się w Berlinie. Czy jednakże na wypadek, gdyby książę Fryderyk przeżył cesarza, obejmie ks. Wilhelm rejencję lub też wstąpi na tron mocą abdykacji ojca, żadnych pewnych dotychczas nie ma wskazówek.

Wiedeńska *Corr. de l'Est* przynosi nam dziś obraz przebiegu ostatniej akcji dyplomatycznej w Konstantynopolu. Dnia 23-go z. m. ambasador niemiecki, Radowitz, otrzymał stanowcze i bardzo wyczerpujące instrukcje z Berlina, dotyczące sprawy bułgarskiej. Jeszcze tegoż dnia wieczorem zawiadomił o tem hr. Montebello i p. Nelidow. Jednocześnie posłowie rosyjski i niemiecki zwrócili się do hr. Montebello z prośbą, aby ich nazajutrz przyjął w pałacu ambasady francuskiej, celem odbycia narady. W d. 24-ym trzej dyplomaci zebrałi się i porozumieli co do kroku, jaki nazajutrz mieli uczynić u Porty. Wtedy p. Nelidow wysłał telegram do Petersburga z zawiadomieniem, że liczyć może na szczere poparcie niemieckiego i francuskiego kolegi, że atoli br. Blanc, jakkolwiek zgadza się w zasadzie, nie otrzymał jeszcze ostatecznych instrukcyj. Na to nadeszła odpowiedź p. ministra Giersa, aby ambasador nazajutrz zrobił właściwe przedstawienie u Porty, co też się stało. Następnie jeszcze w tymże dniu 24-ym, o godz. 5-ej po południu, br. Blanc odbył dłuższą konferencję z hr. Montebello i p. Nelidowem. Oświadczył on obydwu posłom, że rząd włoski znalazłby się w kłopotliwym położeniu, gdyby miał zająć postawę nieprzyjazną względem ks. Ferdynanda, ponieważ uznał, że wybór jego odbył się drogą prawną, co nie przeszkadza, żeby pozycję księcia w Sofji uważać za nielegalną. Br. Blanc dodał jeszcze, że w ciągu nocy spodziewa się otrzymać dalsze instrukcje, w wypadku przeto, gdyby one w tym duchu wypadły, udałby się również do Porty, aby się do kroku Rosji przyłączyć. Jednakże oczekiwane wskazówki nie nadeszły i pozostali trzej ambasadorowie uczynili Porcie wiadome przedstawienie.

Tyle *Corresp. de l'Est*. Dalej wiemy już, że po kilkodziowym namyśle i komunikowaniu się w ró-

4)

List z Afryki.

(Dalszy ciąg.)

Po krótkim odpoczynku i skreśleniu notatek, trzeba było zaraz puszczać się w powrotną drogę, choć zielony mech skał necił do dłuższego wycoczynku. Zaczynało się już ściemniać. Wracamy inną drogą, najpierw pośród gór, a następnie łożyskiem płytkiego strumyka. Dokucza mi pragnienie, które gaszę wodą strumyka; szklanek zastępują mi duże liście. Nowy przewodnik, któremu się powierzyłem, prowadzi mnie na stromą górę, do miasta Penda. Ludność nigdy jeszcze nie widziała białego, z krzykiem więc wybiega na plac, otaczając nas z bronią. Przewodnik Ubambe tłumaczy zebrany, z kąd nie spodzianie pomiędzy nimi się znalazłem. Wybuchają okrzyki radości, do których łączą się prośba, aby u nich nocować. Pragnienie wciąż mi dokucza, więc wzięty jakas gorzką, podaną mi w wydrążonej tykwie. Czuję, iż siły mnie opuszczają, lecz noc bliska, nie wiem, gdzie jestem, na rzece w łodzi oczekuje towarzysz.

Położenie tu prześliczne. Miasto na górze, góry naokoło; z lewej góra Maduma de Penda, z prawej długi łańcuch Ibenga Mondziungo. Wysokość tych gór sięga od kilkuset do dwóch tysięcy stóp. Przyrzekam krajowcom, że w późniejszym czasie powrócę do nich na dłużej, teraz zaś muszę iść w dalszą drogę.
 Po kwadransie, zszedłszy z góry, wchodzimy

do dużego miasta Mebonde. Mijam je bez zatrzymywania się, cała ludność biegnie gromadnie za mną. Za chwilę znajduję się już nad brzegiem rzeki Utamboni, gdzie oczekuje z łodzią niespokojny o mnie towarzysz. Wręczam podarki przewodnikom, poczem zaraz odpływamy.

Godzina 7¹/₂. Kolega Jawornicki zapytuje się, czym wpaść w wodę? Rzeczywiście, jestem cały mokry. W pierwszej chwili nie mogłem zrozumieć, z kąd wypływamy, gdyż dokoła ciemno; dopiero w drodze dowiaduję się, iż buszmani Panguie ułożyli plan, który bez mojej wiedzy wykonali. Powiedzieli mianowicie towarzyszowi w moim imieniu, aby popłynął łodzią od wodospadu do leżącego o pół godziny drogi niżej miasta Mebonde, co też uczynił. Mnie zaś, również bez wiedzy, przeprowadzili do tegoż miasta. Powrotna żegluga nocna była trudna, gdyż zwalonych drzew pełno, trzeba mieć rzeczywiście kocie oczy krajowców, aby omijać szczęśliwie zawady.

O 10-ej w nocy przybyliśmy do miasta Tum. Tu jeszcze zakupujemy prowizję. Krajowcy napelnili obficie naszą chatę. Pozbywszy się małemi podarkami natrętów, mogliśmy wypocząć, uporządkować notatki, wreszcie rzucić się na twarde bambusowe tapczany, szukając w śnie nowych sił do dalszych wycieczek.

9-go sierpnia. *rzeka Metombe*. Jak zwykle, ze wschodem słońca, wypłynęliśmy z miasta Tum. Ludność cała odprowadziła nas do brzegu. Gospodarz domu, w którym nocowaliśmy, otrzymał podarek z materji, wódki i tytoniu. Zapraszano nas, abysmy zawsze, ile razy będziemy w tych stronach,

wstępowali do ich miasta. Przyrzekamy chętnie. Postanawiamy zwiedzić kolejno wszystkie mniejsze rzeki, które wpadają do Utamboni. W pół godziny potem wpływamy już na rzekę Metombe. Ujście jej wąskie, zakryte kępami kolezastych roślin. Sterowanie pomiędzy roślinami temi trudne, to też drapią nam twarz i ręce. Gdy łódź przesuwa się tuż obok podobnej kępy, ludzie nasi aż krzyczą z bólu, gdyż kołce wpijają się ostremi szponami w ich nagie ciało. Rzeczka wąska od 20-tu do 50-iu kroków, grunt po brzegach błotnisty. Drzewa, nie mając stałej w ziemi podpory, wywracają się i wpadają w koryto rzeki, zagrządzając drogę. Dodawszy do tego gąszcz ljanów wodnych, lilij białych, olbrzymich kalij itp., łatwo sobie przedstawić, jak żegluga jest utrudnioną. Właściwie możliwą jest ona tylko dla krajowych lekkich piróg.

Po godzinie żeglugi stanęliśmy w mieście Metombe, leżącym na małym wzgórzu, po lewej stronie rzeki. Dalej rzeka tak płytka, że i piroga posunąć się niepodobna. Ulokowawszy się w jednej z faktoryj i zakupiwszy prowizji dla ludzi, zwiedzamy miasto. Wznosi się tu kilkadziesiąt domów panguasów. Kacyk Malobe przyszedł powitać nas. Dostał szklanek wódki i trochę tytoniu. Wogóle kacykowie panguai nie są wymagający; butelka wódki lub paczka tytoniu zupełnie ich zadawalnia. Podobny podarek każdy z kacyków kameruńskich odrzuciłby z lekceważeniem. Ludność ciekawa towarzyszyła nam na każdym kroku, prosząc często o zdejmowanie kapeluszy, aby mogła podziwiać nasze proste, to jest nie kręjące się włosy.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

żnych kierunkach, rada ministerjalna turecka w d. 4-ym b. m. powzięła decyzję, iż należy uczynić zażądanie Rosji, tak stanowczo popartemu przez Francję i Niemcy. Sułtan nazajutrz sankejonował uchwałę rady ministerjalnej, na mocy zaś tego wielki wezyr wysłał w d. 6-ym b. m. drogą telegraficzną do Sofji, pod adresem Stambułow, notyfikację, stwierdzającą orzeczenie Porty, iż pobyt ks. Ferdynanda koburskiego w wasalnym księstwie Bułgarii jest nielegalnym.

Z chwilą wysłania tej notyfikacji akeja, rozpoczęta przez ogłoszenie komunikatu *Praw. wiestn.*, została formalnie wyczerpana, a dzienniki berlińskie chętnie podnoszą, jak to szybko ks. Bismark wykonał obietnicę, daną w swej słynnej mowie w parlamencie. Dalszy ciąg, oczywiście, chyba nastąpi.

W Paryżu opublikowano list jen. Boulanger'a do ministra wojny, przeczący wszelkiej solidarności z agitacją, która nazwisko popularnego generała obrała sobie za sztandar. Utrzymują wprawdzie, że list ten został tylko wymuszony groźbą dymisji, formalnie wszelako jest faktem, iż jen. Boulanger publicznie wzywa swych przyjaciół, aby przestali oddawać za nim głosy. Nie uspakaja to bynajmniej ani rządu, ani oportunistów. *Figaro* zapowiada, że już w dniu 11-ym marca na wyborach uzupełniających w departamencie Bouches-du-Rhône nazwisko Boulanger'a wypłynie, a w *Républ. fran.* były minister, Spuller, drukuje formalny alarm. Co do źródeł, z których agitacja boulangierska czerpie środki pieniężne, w szczególności zaś co do funduszu na zapowiedziane dwa dzienniki, krąży najrozmaitsze pogłoski. Informacje gazet niemieckich mówią, że utworzył się rodzaj syndykatu czy konsorcjum, zmierzającego do przeprowadzenia dyktatury Boulanger'a.

W senacie poruszono myśl zainterpelowania rządu o zachowanie się Boulanger'a, lecz po przedyskutowaniu kwestji w oddzielnych grupach uchwalono powstrzymać się do chwili zasiągnięcia wiadomości od rządu, czy rzeczywiście jest materia do poważnego wystąpienia. Senator Marcère został upoważniony do zasiągnięcia odnośnych informacji u rządu. *National* dowiaduje się, że Boulanger przybył do Paryża bez urlopu, za co minister wojny zamierzał ukarać go trzydziestodniowym aresztem, lecz reszta członków rządu stanowczo sprzeciwiła się temu.

W parlamencie angielskim, podczas obrad nad budżetem wydziału wojny, deputowany Bartelot postawił wniosek wyznaczenia komisji specjalnej dla zbadania środków obrony krajowej. Ministerjum sprzeciwiło się temu projektowi z uwagi, iż nie jest właściwem odsłaniać cały obraz wojskowości angielskiej, która na niewątpliwie słabe strony. Rząd zgadza się jednakże na ankietę, która ma ogólnie orzec, czy obecna organizacja armji i floty odpowiada potrzebom państwa. Izba nie wypowiedziała jeszcze decyzji w tym przedmiocie, odkładając dalsze obrady nad nim do dnia dzisiejszego. S.

Co się komu należy.

(W sprawie resursy rzemieślniczej odpowiedź i uwagi.)

Myśl utworzenia resursy rzemieślniczej w Warszawie wywołała pewno skrzyżowanie się zdań, sądów i dążeń w stosunkowo szerokich kołach inteligencji i rękodzielników. Jestto dobry objaw, bo dowodzi żywotności samej sprawy i ludzi, około jej urzędowistnienia krzątających się już nie po raz pierwszy na bruku warszawskim.

Biorąc do niedawna osobisty udział w pracy nad ustawą resursy rzemieślniczej, zauważyłem dążenie, zmierzające, aby ścieśnić tytuł, kwalifikację do uczestniczenia w tym zakładzie, wielce potrzebnym. Dążenie to streszczało się w tem, aby pracownicy fachowi lecz niepełnoletni nie byli przyjmowani na członków resursy.

Widząc, że owo fałszywe założenie nie znajduje należytej odprawy w gronie uczestników pracy, uczyniłem to publicznie, jak tego sprawa wymagała.

Lecz głos mój nie podobał się tym, którzy nie umieją na świat i jego rzeczy inaczej spostrzegać, jak przez szablony, więc „jeden z nich p. I. W.,” majster stolarski, czynny niegdyś współpracownik *Gazety Rzemieślniczej*, uważał za stosowne dać mi odprawę.

Bardzo to pięknie, ale dalipan nie wiem, czego chce odemnie p. W.

Spróbujmy domagać się jądra sprawy w głosie pana J. W., który twierdzi, że: „o błędach lub brakach (ustawy) może decydować rzemieślnik, ale nigdy p. Martynowski, który, nie znając stosunków i życia naszego, ogłasza swe poglądy publicznie, nie będąc pewnym, czy ogół rzemieślniczy zechce się z nim solidaryzować.”

Że w rzeczach fachowych, rzemieślniczych, rękodzielnik jest decydującym, o tem nie wątpię, po za

ją jednakże sferą tak samo on, jak i każdy rzemieślnik może się łatwo mylić. W dziedzinie myśli nie ma monopolu profesyjnego, ani nieomyślności, wymaganiem jednakże jest loiczne przedstawienie spostrzeżeń i wniosków.

Gdyby p. I. W. wiedział o tem wszystkim, nie pisałby, że ja „publikuję to, co weale miejsca nie ma i nie miało”, mówię, nie pisałby takiego zdania, bo je sam z kretesem obala następującem twierdzeniem: „Jeśliby jednak pełnoletność konieczną i wymaganą była, w takim razie wyjaśnić czuję się w obowiązku, że już z góry o losie tych niepełnoletnich pomyślano, dając im możność bywania w resursie, jako gościom, wprowadzonym za bardzo małą opłatą”.

Tak z dyskusji, prowadzonej nad ustawą, jak i z twierdzenia dopiero zacytowanego, widzę i wiem, że p. I. W. jest przeciwny należeniu do resursy rzemieślniczej niepełnoletniej czeladzi.

Może takie dążenie dla kogoś być wygodnem, może nawet sprzyjać czymś słabostkom, nie powiem jednak, aby było słuszne pod jakimkolwiek względem. Resursa rzemieślnicza ma służyć dla wszystkich, fachowo wykwalifikowanych jednostek, od chwili, gdy takie kwalifikacje posiadły a nie posiadają przeciwko sobie zarzutów moralnej natury. Od kiedy przeto cech, fabryka lub patent da komuś tytuł fachowca, rękodzielnika, przed nim resursa rzemieślnicza powinna stanąć na oścież, jeśli tylko nie ciąży na nim społeczne i moralne zarzuty.

Zwolennicy pełnoletności wychodzą niby z zasady, że ani resursa obywatelska, ani kupiecka w Warszawie nie mają członków niepełnoletnich. Nie jest to jeszcze racja, ale rutyna, szablon lub przyeczyna, dla której owe zakłady stworzone zostały. Potrzeba zwykle rodzi prawo, które tem samem opiera się na gruncie faktycznych stosunków życia. Z tego tytułu członkowie np. resursy obywatelskiej ułożyli sobie takie prawo, jakie najlepiej odpowiada osobistym ich poglądom — nie idzie jednakże zatem, żeby ta ich ustawa była dobrą i praktyczną dla wszystkich.

Jeżeli od kandydata na radcę, urzędnika, sędziego, posła i t. p. wymaga się pełnoletności, jest to bardzo słusznem, ponieważ ich dojrzałość prawna daje większą gwarancję pracy, przez nich podejmowanej; ale w resursie rzemieślniczej żądanie podobne wydaje mi się banalnem.

Wszak na członku nie ciąży tu inne obowiązki nad regularne płacenie składek miesięcznych i przyzwoite zachowanie się, gdzież więc zasada podciągania jego stanowiska pod strychulec pełnoletności?

Pan J. W. zapewnia, „że już zgóry o losie tychże niepełnoletnich pomyślano, dając im możność bywania w resursie, jako gościom, wprowadzonym za bardzo umiarkowaną opłatą.” Żadza to zupełną nieznaną stosunków życiowych. Szlachetne prawo gościnności jest w tym wypadku za ciężkawe, i, przyznam się, zanadto kosztowne.

Przypuszczam, że jestem czeladnikiem nieletnim, wtedy owo prośenie kolegów o wprowadzenie mnie do resursy, i opłacanie każdorazowo chociażby 10 kop. wstępu, dokuczy mi djabelnie. Jeśli np. w takich warunkach codziennie chcę być w resursie, to resursie za tę przyjemność zapłacę ni mniej, ni więcej, tylko 36 rs. rocznie!

Przypuśćmy, że taka opłata jest bagatelą, ale nie bagatelą jest okoliczność, że przy jej ponoszeniu nie mogę np. korzystać z fachowej biblioteki resursowej, ani nie mogę wpływać na jej kierunek i losy, ponieważ nie posiadam prawa głosowania.

W państwie naszym nie ma normalnej ustawy o stowarzyszeniach, z tego też powodu każda powstająca instytucja publiczna posiada taki statut, jaki dla niej jest potrzebnym i usankcjonowanym przez władzę.

Obawiający się nieletnich członków resursy rzemieślniczej niech pomyślą o tem, że odtrąceniem ich od tego zakładu przynoszą krzywdę ogółowi społeczeństwa. Blisko 1/4 czeladzi jest niepełnoletnich, nie godzi się więc i niebezpiecznem jest usuwanie ich od faktycznego uczestniczenia w resursie. Krok taki może zwichnąć przyszłość niejednego młodzieńca rzemieślnika, może go pchnąć w przepaść, z której się już nie wydobędzie w przyszłości.

F. K. Martynowski.

Owoce wyzwolenia.

I.

W chwili, gdy przed trzydziestoma kilkoma laty z piersi szlachetnej pionierki humanizmu, pani Beecher Stowe, wyrwał się okrzyk oburzenia na widok gwałtu i nieprawości, popełnianych przez ucywilizowanych Amerykanów na towarzyszach i współblźnich sympa-

tycznego „Wuja Toma”, nikt nie przeczuwał, że po upływie lat kilku od pojawienia się głośniego protestu pisarki-myślicielki, rząd Stanów Zjednoczonych urzędywistni ideał pani Beecher Stowe i obdarzy wolnością miliony ludzkich, czarnoskórych istot i otworzy im podwoje, wiodące do osiągnięcia nie tylko człowieczej, ale i obywatelskiej godności.

Aż oto po dwudziestu pięciu latach cywilizacyjnej pracy, z trzody istot, wyjętych z pod opieki prawa, bałtożonych i nekanych gwoli spotęgowaniu milionowych fortun amerykańskich nababów, wytworzył się potężny zastęp ludzi zdolnych, pracowitych, przejętych gorącą miłością publicznego dobra, wespół których, na najzaszczytniejszych stanowiskach biskupów u boga ołtarza, deputowanych i prawodawców pod nawą narodowego kapitolu, profesorów na uniwersytetach, doktorów w szpitalach, redaktorów gazet, sędziów w świątyniach Temidy, kupców po miastach, dzierżawców-gospodarzy po wsiach — znajdujemy owych dawnych wzgardzonych murzynów, jako budujący przykład tych błogich następstw, jakie dobrze zrozumiany humanizm i obywatelskie spełnienie obowiązków względem bliźnich dla każdego kraju sprowadzić są w stanie...

Korzystamy z niezmiernie ciekawego pod tym względem materiału, ogłoszonego w jednym z miesięczników europejskich, aby podać czytelnikom naszym rezultaty zdumiewającej reformy, zaprowadzonej w społecznym bycie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej przed dwudziestoma pięcioma laty.

*

Bezwzględnie po ukończeniu wojny domowej amerykańskiej liczne stowarzyszenia kościelne i dobroczynne, a nawet oddzielni filantropowie zajęli się pracą około fundowania szkół dla murzynów, i za podniętą takich czynników w krótkim przeciągu czasu powstały instytucje edukacyjne murzyńskie, jak np. duchowne seminarjum w mieście Raley, w stanie Karoliny, uniwersytet w Atlancie, w stanie Georgia, uniwersytet w Naszwyll, w stanie Tennesy, otworzywszy tym sposobem dostęp murzynom do kształcenia się w nauce teologii, medycyny, jurisprudenckiej, rolnictwa, w naukach klasycznych i przyrodniczych. Niezależnie od tego, rozmaite zakłady naukowe ogólne, jak np. uniwersytet Brauna, duchowne seminarjum w Filadelfji, zaczęły przyjmować w poczet wychowawców i młodzież murzyńską, by tym sposobem oswoić rasę białych z uczuciem koleżeństwa względem czarnoskórej młodzieży...

Obeenie, w zawiadywanu murzynów amerykańskich znajduje się okazała cyfra *osiemnastu tysięcy* szkół publicznych, w których około miliona murzyńskich dzieci pobiera nauki. W kolegjach, czyli gimnazjach, w uniwersytetach i w zakładach specjalnych (teologicznych, medycznych, prawnych, technicznych i agronomicznych) kształci się około 16,000 czarnych studentów.

Częstemi są głosy, protestujące przeciw klasycyzmowi w wykładzie nauk. „Do czego posłużyć mogą — pytają — łaciński i grecki języki murzynom? Czyżby nie lepiej było uczyć ich rękodzielnictwa?” Na to zwolennicy równości odpowiadają: „Jeśli nauki klasyczne pożyteczne są dla białych, to bezwątpienia są takimi i dla czarnych”. Istotnie, liczba prawników i teologów murzyńskich przewyższa cyfrę technologów i inżynierów, co nawet uznają i wykształceni negrowie, wskazując na niekorzystne skutki takiej nierównomierności w systemacie edukacyjnym. Spodziewać się też należy odpowiedzialnego ustosunkowania owych cyfr w dalszym cywilizacyjnym rozwoju oświaty murzyńskiej.

Opinia ogółu przechyla się w kierunku utrzymania specjalnych szkół murzyńskich, choć przeciw temu przemawiają opinie kuratorów szkół. Zdarzają się wszakże szkoły, gdzie obok młodzieńca murzyna, kształci się i wychowanek rasy białej. Niedawno w jednej z takich szkół kurs nauk ukończył murzyn ze złotym medalem. Współtowarzysze szkolni złożyli się dlań na bukiet świeżych kwiatów, który nierównie cenniejszą miał moralnie wartość od złota...

Z ważniejszych zakładów edukacyjnych dla negrów wymienić należy: uniwersytet Wilbeforsa, w którym w roku 1863 im rektorem był murzyn, biskup Peyn. W ostatnich 15-tu latach wykształciło się w tym zakładzie 2841 murzynów, między którymi było 1070 murzynek.

Uniwersytet ten ma trzy fakultety: teologiczny, prawny i muzyczny. Kurs ogólny wychowawczy dzieli się na dwie kategorie: klasyczną i realną.

W klasycznej przedmiotami są wykłady: łaciny (Li-wjusz, Horacy, Cyzero, Tacyt, Plaut, Terencjusz), greckiego (Homer, Herodot, Plato, Eschyles, Lizjasz, Demostenes), francuskiego, niemieckiego, trygonometrii, miernictwa, żeglugi, literatury, algebry, zoologii, astronomji, fizyki, chemji, ekonomji politycznej, logiki, historii literatury, teologii, geologii, filozofji, prawa międzynarodowego, etyki, historii cywilizacji (według Guizota).

W realnym wydziale też same znajdujemy przedmioty, oprócz języków starożytnych, natomiast nauki przyrodnicze wykładają tu w obszerniejszym zakresie.

Uniwersytet generała Fiska w Naszwyl, w stanie Tennesy, przyjął nazwę swego fundatora. Rozwój swój obecny zawdzięcza koncertom, dawanym przez chór młodzieży murzyńskiej w rozmaitych miastach Ameryki i Europy. W uniwersytecie tym znajduje się specjalny wydział przemysłowy, uprawiający nauki: drukarstwa, higieny, doglądania eborych, kucharstwa, szycia i kroju. Studenci murzyni wydają pismo miesięczne *Fish-Herald*. Liczba ich dochodzi do pięciuset.

Uniwersytet Howarda w Waszyngtonie założony został w r. 1867-ym. I tu znajduje się fakultet przemysłowy, obejmujący wykłady: drukarstwa, szewstwa, krawiectwa, blacharstwa, kucharstwa i stenografii. Liczba wychowañców 445, między nimi 57 murzynek. Rektorem tego uniwersytetu jest biały.

Uniwersytet w Atlancie, w stanie Georgji, założony został w r. 1869-ym przez stowarzyszenie misjonarzy. Rektor, Uer, był gorącym zwolennikiem wspólnego kształcenia się czarnych z białymi, lecz biali studenci na to zgodzić się nie chcieli.

Uniwersytet stanu Kentuki w Luiswill, założony przez czarnych baptystów w r. 1873-im, znajduje się w wyłącznym zawiadywaniu murzynów.

Zakład stanu Wirginji, znajdujący się w posiadaniu murzynów, utrzymywany jest przez państwo, które płaci corocznie na koszt utrzymania 20,000 dolarów.

Szkoła przemysłowa w Tuskedży, w stanie Alabama, również utrzymywana jest kosztem państwa. W r. z. dla studentek wybudowano nowy gmach. Miljon cegieł wyrobili sami studenci. Jest to właściwie zbiorowa ferma, w której znajduje się: kuźnia, cegielnia, ogród, ptaszarnia, drukarnia. Szkoła sprzedaje cegłę na miasto. Studentki prowadzą kuchnię i szyją dla siebie i dla studentów. Uczą tu i fotografii. Pewien klub w Bostonie ofiarował tej szkole tartak.

Oprócz powyższych szkół, są jeszcze i inne wyższe zakłady dla murzynów: instytut rolniczy w Wirginji, gdzie uczą się i indjanie; uniwersytet Betsela w Arkansasie; uniwersytet Szo w północnej Karolinie, kolegjum w Teksas.

Biskup Peyn, pastor Simons, mr. Langeton, b. poseł w Haiti, mr. Waszyngton i inni czarni profesorowie przeżyli dni niewoli, doświadczywszy wszelkich cierpień nędzy i poniżenia. *Al. K.*

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— *Petersb. wiad.* donoszą, iż w celu przeprowadzenia linii kolei przez główny łańcuch gór kaaskich postanowiono wykonać nowe studia inżynierskie, na co asygnowano 285,000 rs.

— *Grażdanin* donosi, iż specjalna komisja, utworzona pod przewodnictwem dyrektora departamentu podatków nielastycznie pracuje nad kwestją wprowadzenia monopolu tytoniowego w Rosji. Komisja doszła jakoby do wniosku, iż reforma da się wprowadzić w drodze stopniowego wykupywania fabryk przez rząd. Projekt nie wejdzie jednak w żadnym razie w wykonanie wcześniej, niż w r. 1890-ym.

— Dzienniki petersburskie donoszą, iż w sferach rządowych podniesioną została kwestja ustanowienia na wszystkich kolejach posad inspektorów sanitarnych, do których należeć będzie obowiązek objeżdżania co pewien czas kolei i dokonywania rewizyj budynków stacyjnych i t. d.

— W *Prawit. wiad.* ogłoszono takse za wykonanie kopij planów, potrzebnych do spraw sądowych.

— Główny zarząd poczt i telegrafów donosi, iż z uwagi, że przy użyciu marek pocztowych, szczególnie wieczorem, trudno odróżnić niebieski kolor (marki 7 kop.), od zielonego (2 kop.) i czerwony od oranżowego (1 kop.) postanowiono zmienić kolory ich w ten sposób, aby marki łatwo dawały się odróżnić. Marki nowego wzoru zostały już wypuszczone w obieg, dawne jednak, do ich wyczerpania, są nadal ważne.

— Według informacji dzienników petersburskich, rząd postanowił przystąpić w r. b. do zasiedlenia północnych gubernij, a mianowicie archangielskiej i wologodzkiej. Koloniści, którzy wyrażą życzenie przesiedlenia się, otrzymają grunta skarbowe i materiały na budowę. Z przywileju tego mogą korzystać wyłącznie poddani russey. Ci z kolonistów, którzy nie będą zajmowali się rolnictwem, zostaną pozbawieni gruntów.

— W dzisiejszym rozkazie policyjnym zamieszczono rozporządzenie prokuratora tutejszego sądu okręgowego, obowiązujące policję w kwestji prowadzenia śledztw w rozmaitych sprawach karnych, a wywołane potrzebą stanowczych wyjaśnień wobec rozmaitych pod tym względem poglądów komisarzy cyrkulowych. Odtąd więc w sprawach karnych śledztwo, rozwinięte z inicjatywy policji, winno być prowadzone aż do wyszukania przestępcy, w razie zaś, gdyby ten w pewnym oznaczonym terminie nie został odnaleziony, protokół prowadzonego

śledztwa należy przesłać prokuratorowi sądu okręgowego. W sprawach, wynikłych ze skarg osób oskarżonych, policja obowiązana jest rozpocząć śledztwo i bez względu na rezultat, odnośny protokół przesłać sędziemu pokoju, który zdecyduje aby śledztwo, z powodu niewykrycia przestępcy, umorzyć, lub też zażąda od policji zebrania nowych szczegółów uzupełniających.

— Mieszkańcy Pragi zaniepokojeni są projektem budowy rzeźni centralnej, skutkiem czego targ na bydło przeniesiony byłby w inne miejsce, ze szkodą materialną dla wielu mieszkańców z powodu zmniejszenia się ruchu handlowego. Jakkolwiek plac pod budowę rzeźni już stanowczo został obrany, to, jeszcze nie jest wykluczeniem przypuszczenie, iż miasto nabędzie na ten cel obszerne place przy kolei terespolskiej, które są bezużyteczne dla kolei, a odpowiednio bardzo pod budowę rzeźni.

— Komisje sanitarne w ciągu ostatnich kilku dni dopełniły rewizji w 93-ch rozmaitych zakładach spożywczych i tylko w dwóch znalazły rozmaite wykroczenia przeciw obowiązującym przepisom, za co właściciele pociągnięto do odpowiedzialności sądowej.

— Według wykazu z dnia wczorajszego w szpitalach: św. Rocha i praskim wszystkie miejsca są zajęte, w innych zaś liczba wolnych łózek przedstawia się, jak następuje: u Dzieciątka Jezus 33, św. Łazarza 29, św. Ducha 7, starozakonnych 17, wolnym 22 i zapasowym 12.

— Z przytułków noclegowych przy cyrkulach korzystało w ciągu czasu od d. 13-go do 25-go lutego 707 mężczyzn i 1,336 kobiet. Utrzymanie ogrzewanych izb kosztowało w tym czasie 17 rs. 68 kop.

— Ruch prawidłowy na wszystkich kolejach krajowych został przywrócony.

— Wobec gwałtownej zmiany pogody zarząd kolei nadwiślańskiej wydał odnośnej służbie rozporządzenie w sprawie zabezpieczenia mostów od naporu kry i fali. Most na Wiśle pod Warszawą został zabezpieczony za pośrednictwem wyrąbanych w łdzie kanałów.

— Wiadomość, podana w dzisiejszym rannym numerze *Kurjera* o przesłaniu prokuratorowi warszawskiego sądu okręgowego sprawy byłych starszego i podstarszego, oskarżonych o samowolne wzięcie z kasy zgromadzenia sumy 1,479 rs. 35 1/2 kop. w kwietniu roku 1886-go r., nie dotyczy cechów ślusarzy, jak to mylnie zostało wydrukowane, lecz kolarzy.

— Pogłoska o przeznaczeniu na godność dyrektora warszawskiego konserwatorium muzycznego autora „Kordelji”, p. Sołowjewa, w dobrze poinformowanych organach prasy ruskiej znalazła zaprzeczenie. Natomiast w odnośnych sferach krąży wieść o mającym nastąpić zamianowaniu na wzmiankowaną posadę jednego z profesorów konserwatorium.

— Pozostający przy kancelarji warszawskiego generał-gubernatora, r. kol. Pęcherzewski, przeniesiony został do ministerjum spraw wewnętrznych i do tego ministerjum zaliczony.

— Znany artysta-rysownik, Andriolli, udaje się do Paryża w celu odnowienia kontraktów z miejscowymi wydawcami. Artysta powróci do Warszawy w połowie maja r. b.

Z literatury.

* Przed kilkoma miesiącami zaznaczyliśmy na tem miejscu piękną pracę ks. Bernarda Gratowskiego, kapucyna w Zakrocymiu, mianowicie mapę djececji kujawsko-kaliskiej.

Szacowne to wydawnictwo ks. Gr. prowadzi dalej, świeżo bowiem wyszła znowu mapa archidiecezji warszawskiej.

Są tu szczegółowo opracowane wszystkie kościoły, klasztory, probostwa i t. d.

Szanowny autor zapewne w pracy swej nie ustanie i da nam wkrótce mapografję kościelną całego Królestwa.

* Wyszedł z druku 99 ty zeszyt „Słownika geograficznego” i zawiera między innymi opisy: Przemysła, Przeworska, Przybyszewa, Przyłęk, Przyłuki, Przysuchy, Przytyka.

Konkurs.

Gaz. rol. ogłasza, iż na konkurs o rachunkowości gospodarskiej nadesłano, oprócz dawniej złożonych, jeszcze prac pięć.

Wszystkie rozprawy konkursowe członkowie komitetu sędziów rozebrali pomiędzy siebie, ogólne zaś posiedzenie jury odbędzie się w dniu 26-ym maja r. b.

Z teatru i muzyki.

* Repertuar teatru Wielkiego zapowiada na jutro szekspirowskiego „Otella”.

* Teatr Rozmaitości daje jutro komedję Feuilleta „Pokusy”.

* W teatrze Małym jutro operetka Audrana „Bet-tina”.

W roli tytułowej wystąpi p. Zofja Kirszensztejnówna, debiutując po raz trzeci.

* Z „Farinello” rozpoczęto w teatrze Małym próby zbiorowe z towarzyszeniem orkiestry.

Melodyjna ta operetka znajdzie się już na przyszłotygodniowym repertuarze.

* Panna Russel, która, jak wiadomo, udaje się w przyszłym tygodniu na gościnne występy do Petersburga, gdzie śpiewać będzie w otoczeniu trupy włoskiej, powróci przy końcu przyszłego tygodnia znowu do Warszawy.

* Bilety na jutrzejszy koncert Towarzystwa muzycznego w cenie rs. 3 w pierwszych rzędach, 2 w następnych i rs. 1 kop. 50 w ostatnich, a na galerję rs. 1 (członkowie Towarzystwa placą połowę ceny) są do nabycia w kancelarji Towarzystwa między godzinami 11-tą a 1-szą z południa i od 6-ej—8-ej wieczorem.

* Teatr narodowy w Budapeszcie zamierza wiele do swego repertuaru niektóre komedję Józefa Bliżńskiego i Kazimierza Zalewskiego.

Dyrekcja pomienionego teatru poleciła już dokonać przekładu wybranych utworów.

* „Ptaki niebieskie”, komedja p. Przybylskiego, odegrana w Krakowie na benefis p. Wojnowskiej, ogólnie się podobała, tem swoim powodzeniem zacierając wrażenie chłodnego przyjęcia, doznanego we Lwowie.

Prasa wszelkich odcieni przyznaje nowemu utworowi p. Przybylskiego wiele zalet.

Ponieważ i tu Kraków różni się w zdaniu ze Lwowem, ostatnią instancją sporu będzie—Warszawa.

* Trupa Łukowicza gości obecnie w Helsingforsie.

W kwietniu zezną się przedstawienia w Rydze. Dawane były, między innymi, komedje polskie.

Na rzecz budowy gmachu.

W salach redutowych odbędzie się jutro wieczorem pod dyrekcją Gustawa hr. Platara wielki koncert instrumentalno-wokalny, z którego dochód zasilić ma fundusz, zbierany na budowę własnej siedziby dla Towarzystwa muzycznego.

Główny udział w wykonaniu bogatego programu weźmie orkiestra teatru Wielkiego, powiększona dętymi instrumentami kapeli wojskowej.

Za popis orkiestrze posłużą: „Polonez jubileuszowy” Nocha, uwertura „Fidelio” Beethovena, andante z „Symfonji nr. 1-szy” Gustawa hr. Platara, uwertura z „Gwiazdy północy” Meyerbeera (na dwie orkiestry) i mazur z opery Hertza „Gwarkowie”.

Część wokalną programu wypełnią: pani Kossakowska, tudzież pp. Cieślowski i Komierowski.

Ten ostatni wykona, między innymi, po raz pierwszy słynną arję toreadora z drugiego aktu „Car-meny”.

P. Cieślowski odśpiewa arję z kurantem z moniuszkowskiego „Strasznego dworu”.

Nadto grać będzie na skrzypcach Ignacy hr. Ledóchowski.

Bilety na ten zajmujący i z pięknym połączonej celem koncert w znacznej części zostały już rozprzedane.

Zwłoka.

Nie wiedzie się kolonji francuskiej z urządzeniem balu.

Donoszą nam, iż zapowiedziana na d. 18 ty b. m. zabawa w salach hotelu europejskiego będzie znowu odłożona do kwietnia.

Jeszcze nie dziś...

Ślizgawka nie dopisuje.

Dowiadujemy się, iż dzisiejsza zabawa w ogrodzie Saskim, urządzana przez Towarzystwo wioślarskie, odroczone została.

Niech się smucą tyżwiarze ku radości całej rzeszy biedaków, którym zima tegoroczna dobrze dała się we znaki...

Co się dzieje?...

Od wielu osób interesowanych otrzymujemy bezustannie zapytania, co się dzieje z zarządem kasy zaliczkowo-wkładowej emerytów warszawskich.

Posiedzenie za rok 1886-ty weale się nie odbyło, sprawozdania z obrotu funduszu uczestnikom nie zakomunikowano, a obecnie, według przepisów ustawy, powinno dojść do skutku posiedzenie za rok 1887-my.

Mamy nadzieję, że zarząd nie pozostawi słusznych żądań swych uczestników bez odpowiedzi, zwłaszcza, że wiele ważnych kwestyj, jak np. zmiana niektórych paragrafów w ustawie, domaga się koniecznie rozstrzygnięcia na ogólnem zebraniu.

Dla porządku.

Tylokrotne nawoływania, aby ulice miasta podczas ślizgawicy posypywane były choćby popiołem,

Jeszcze tylko do przyszłego Wtorku, t. j. do dnia 13-go Marca

WYPRZEDAŻ

doroczna Koronek wysortowanych i resztek wszelkich gatunków i kolorów,
w Składzie Koronek i Towarów Bławatnych pod firmą **WANDA**,
369r **ulica Erywańska (Zielony Plac) Nr 16.**

I. Lijewski i S-ka

w Warszawie, wprost kościoła S-go Krzyża.

Przysięgli dostawca win kościelnych.

Zawiadamia, iż piwnice zaopatrzone ma w **czyste** i wystające **Wina Węgierskie** i poleca takowe w niższych cenach, jako **zdrowe** wina stołowe — w wyższych, jako wino posilające dla chorych i rekonwalescentów.

Zakład zaopatrzony również jest we wszelkie inne gatunki win zagranicznych, jako to: Francuzkie, Reńskie, Hiszpańskie i t. d. — **Koniaki** kuracyjne, **Portery** Angielskie, **Likiery** Francuzkie i Holenderskie, Najlepszą **Oliwę** Nicejską, oraz w towary kolonialne w wyborowych gatunkach.

Szczegółowe cenniki na żądanie franco (bezpłatnie). 405r

Oliwę Nicejską Vierge } świeżo otrzymaną, 401R
Oliwę Nicejską Surfine }
Octy wyborowe z fabryki W. Trentler w Nowej-Aleksandrii,
Farby do jajek, Sól stołową, Szafran, Wanilię,
ma zaszczyt polecić

SKŁAD MATERJAŁÓW APTECZNYCH
Wiktora Waligórskiego,
NOWY-SWIAT Nr 38, w WARSZAWIE.

Zarząd Zakładu Gazowego w Warszawie,

ma zaszczyt podać do wiadomości WW. PP. Konsumentów, że przy zaprowadzeniu wewnętrznych urządzeń przez zakład gazowy, **boczne odnogi rur od ulicy do posesji, wykonywają się bezpłatnie, gazomierze zaś mogą być wypożyczone** za roczną opłatą 6 procent od sprzedanej ceny. 165R

Z powodu zwinięcia Specjalnego Magazynu Bronzów

EDWARDA COQUI

ulica Wierzbowa Nr 1,
urządza się

ZUPEŁNĄ WYPRZEDAŻ,

po cenach znacznie niższych od cen fabrycznych.
Po skończeniu wyprzedaży urządzenie sklepowe do sprzedania.

Skład Węgla, Drzewa, Wapna, Cementu i t. d.,

J. SYSKIEGO,

Twarda № 17. 289

Posiada zapas węgla, odstawa natychmiastowa.
Drzewo brzozone i sosnowe, starodrzew.

NAJWIĘKSZY SKŁAD PERFUMERJI ZAGRANICZNEJ i KOSMETYKÓW ALEKSANDRA LIPINK

W WARSZAWIE,

Wierzbowa róg Niecanej Nr 1,

poleca się **doborem najlepszych i najmodniejszych wytworów toaletowych**, do codziennego użytku dla konserwowania zdrowia i piękności niezbędnie potrzebnych. — **Ceny najniższe.** — Cenniki na żądanie franco wysła. — Wszelkie zapotrzebowania pocztą natychmiast skutecznie. 257R

Widząc jak znakomicie rozszerza się wiadomość, z jaką łatwością można się nauczyć krajać, szyć i upinać suknie, sposobem francuzkim, za pomocą tylko jednego centymetru i żurnali świeżo przychodzących, napisaną przez **A. Gałęcką**, zniżam nadal cenę o połowę: 304R

Książka dla Pań za kop. 40,

która kosztowała kop. 75, w russkim języku rs. 1, obecnie kop. 50, pod tytułem: „Wykład Nauki Krojów, Strojów, szycia Sukien i Okryć damskich, Bielizny damskiej, męskiej i dziecięcej, o nauce ubierania Kapeluszy, towaroznawstwa i t. p.” Można dostać we wszystkich księgarniach. — **Skład główny** w szkole nauki krojów damskich **A. Gałęckiej**, Podwal № 10. — Z przesyłką pocztową k. 10 więcej.

SYROP CHRZANOWY Z JODEM

PP. GRINAULT I K^o, APTEKARZY W PARYŻU

Od lat dwudziestu lekarstwo to wydawało zawsze **najpomysłniejszą skutki w chorobach dzieci**, zastępując tran z wątroby szłokfiszka i ulepek antyshorbutyczny.

Jest lekarstwem nieomylnem w nabrzmiałościach gardła i zapaleniu gruczołów szyi przeciw strupom na głowie u dzieci i wszelkim wyrzutom na głowie i twarzy. Podnieca apetyt, daje jedrność tkankom, zmienia błądność cery na czerstwość, leczy rozmiękłość ciała i powraca dzieciom naturalną siłę i wesołość. Stanowi wyborowy środek lekarski przeciw wyrzutom i strupom dzieci przy piersiach, jak również wyborowy środek krewprzeczyszczający.

SKŁAD W PARYŻU, 8, ULICA VIVIENNE I W GŁÓWNYCH APTEKACH.

Z powodu zupełnego zwinięcia magazynu i LIKWIDACJI,

odbywać się będzie **sprzedaż po cenach niżej kosztu, wszelkich towarów galanteryjnych,**
w Magazynie

firmy **N. S. BRÜNNER & Comp.**
w Hotelu Europejskim. 245R

Skład Włóczek, Filozeli i robót Kanwowych H. SCHIWUJ,

ulica Nowy-Swiat № 53, naprzeciw Apteki P. Lilpop,
poleca WW. Paniom w dużym wyborze Włóczki, Desenie modne, Filozele, Kordonki i Kanwy, oraz wszelkiego rodzaju roboty gotowe i zaczęte, na Aksamicie, Suknie, Kanwie. Oprawy do robót Rzeźbione i Inkrustowane. — Przytem towary Niciarskie i Galanteryjne. Zamówienia z prowincji załatwiam akuracie. 269

CENY NISKIE.

SKŁAD WIN FELIKSA POTRZEBSKIEGO,

egzystujący od 1835 roku, na rogu ulic: Chmielnej i Nowego-Swiata.

poleca **Wina czyste naturalne oryginalne francuzkie, hiszpańskie, a szczególnie węgierskie**, począwszy od wystających zieleniaków aż do bardzo starych i rzadkich gatunków tak wytrawnych, jak tokajów, a posiadając wielkie zapasy, sprzedaje po dawnych cenach na butelki, garnce, gąsiorv i beczki. — Poleca się także dla chorych rekonwalescentów oryginalny i **bardzo stary Cognac**, zalecany przez panów Lekarzy.

Panom handlującym odstepuje się rabat.

360R

Magistrat miasta Warszawy.

Dnia 17 (29) Marca r. b., o godzinie 12-iej w południe, odbędzie się w sali licytacyjnej Magistratu miasta Warszawy licytacja **in minus**, przez opieczetowane deklaracje

na reperację warszawskiego aresztu policyjnego,

od summy anszlagowej 1,803 rmb. 22 kop.
Warunki licytacyjne i anszlag, mogą być przejrzane w Wydziale Administracyjnym Magistratu, szczegółowe zaś ogłoszenie o licytacji, jako też wzór do deklaracji wydrukowane zostały w Dzienniku Warszawskim i w Gazecie Policyjnej. 383r

FOSFORAN ŻELAZA

LERASA APTEKARZA, DOKTORA NAUK ŚCISŁYCH

W płynie podobnym do zgęszczonej żelazistej wody mineralnej, jest jedynym środkiem żelazistym zbliżającym się do składu kulek krwi, a posiada nad resztą preparatów żelazistych tę wyższość że działa w sposób *odtworzący krew i kości. Nigdy nie sprawia zatwardzenia i nie utrudza żołądka, nie czerni zębów*; używa się zawsze z dobrym skutkiem w *boleściach żołądka, przeciw bladeści cery, niedokrewności i wszystkich tych cierpieniach* którym podlegają niewiasty, panny i dzieci *blade niedokrwiste, cierpiące na mdłości i brak apetytu.*

PARYŻ, 8, ULICA VIVIENNE I WE WSZYSTKICH GŁÓWNYCH APTEKACH.

MAGAZYN Ubiorów Męzkich,

podaje do wiadomości Szanownej Publiczności, że po przyjeździe do zdrowia na nadchodzące święta, Magazyn mój zaopatrzylem w wielki wybór garderoby gotowej jako też i materiałów krajowych i zagranicznych po cenach umiarkowanych. Polecając się Szanownej Publiczności pozostaje z głębokim szacunkiem, 282

Adam Bejnarowicz,
Trębacka № 9.

FORMA LISTU

Kancjonowanego Kantoru Służby 48 Chmielna róg Zielnej 48.

Dla dobra ogólnego mam honor uprzejmie prosić WW. Państwa, aby raczyli zawiadomić o konducie i zdolnościach

z uszanowaniem J. BORKIEWICZ.
Wł. Kant. Pryw. Służby.

A mianowicie:

Jak dawno służy? _____
Przyjęty obowiązek jak wypełnia? _____
Czy lubi porządek? _____
Do czego najzdolniejszy? _____
Ile pobiera wynagrodzenia? _____
Czy zostaje nadal w obowiązku? _____
Dla jakich powodów oddaloną zostaje? _____

W książce służbowej? _____
Jakie posiada świadectwa w książce służbowej? _____

Warszawa, dnia _____ Mca _____ 188 r.
Podpis pracodawcy.

Wskutek posługiwania się powyższymi listami, mam możność dokonać wyboru służby wszelkiego rodzaju, a po sumiennem jej skontrolowaniu, mogę dobrać i zastosować do dzisiejszych wymagań miasta i prowincji i takową z różnymi zdolnościami polecam. Aby zaś doświadczyć do lepszych wyników w moich zabiegach, mam zaszczyt prosić WW. Chlebodawców, aby po otrzymaniu powyższego listu, raczyli takowy dokładnie i sumiennie zapełniać bez żadnych skrępowań, gdyż w razie potrzeby zapewniam się zupełną dyskrecją. 285

Nowość!

Kieszonkowa Angielska Maszyna do szycia dwunitkowa „Moldacott”.

Najpożyteczniejszy wynalazek naszego wieku „Moldacott”, w niczem nie ustępuje najdroższemu maszynom, szyć tak najcieńsze jak i najgrubsze materiały, a nawet skórę. Maszyna „Moldacott” przystępna jest dla **wszystkich**, najpraktyczniejsza w gospodarstwie jak niemniej dla kawalerów i wojskowych, łatwa dla dzieci i przydatna w podróży. „Moldacott” nie waży całego funta i każdy może się łatwo nauczyć na niej szyć w przeciągu godziny, przy pomocy dołączonej do takowej instrukcji. — Cena sztuki w pudełku Rs. 8 kop. 50, a z przesyłką Rs. 9. Skrzynka polerowana na orzech rs. 1.

Skład główny w Moskwie, w składzie materiałów piśmiennych „Poligraf”, Morissejska dom Komitetu. — Obstalunki wykonywają się bezzwłocznie. 384

Najpożyteczniejszy prezent! R

LICYTACJA

Lombard prywatny przy Ulicy Nowogrodzkiej № 4, zawiadamia Sz. Publiczność, iż w dniu 13 Marca r. b. i dni następnym odbędzie się licytacja zastawów nie wykupionych i nie prolongowanych w swoim czasie. 283

Skład Fabryczny L. & C. HARDTMUTH,

Warszawa, Nowy-Świat № 7, poleca:
Piece majolikowe od rs. 40—1,000.
Majoliki w wielkim wyborze.
Ołowki we wszelkich gatunkach. 219

Na Święta Wielkanocne

po cenach nigdzie niebywałych poleca Główny Skład fabryczny na Krakowskim-Przedmieściu № 62 nowy, w gmachu Dobroczyńności, w byłym sklepie żyrdawskim.

- Obrusy** białe i kolorowe po Rs. 1.10.
- Obrusy** duże adamszkowe na 6 osób po Rs. 1 kop. 25.
- 6 serwet** adamszkowych dużych, Rs. 1 kop. 10.
- Garnitur stołowy** adamszkowy, to jest: obrus duży i sześć serwet za Rs. 2 kop. 35.
- Obrusowe płótno** adamszkowe, 2 i pół łok. szer. kop. 35.
- Płótno na ściereki** najtrwalsze, k. 15.
- Ręcznikowe płótno** w paseczki k. 12.
- Maglowniki** 5 łokci długości Rs. 1.
- 6 ręczników** adamszkowych odpasowanych Rs. 1 kop. 90.
- Sukno** do prasowania białizny 2 i pół łokcia szerokie kop. 85.
- Kołdry** wełniane puszyste Rs. 2.50.
- Kapy** rypsowe na łóżka jedwabiem szyte Rs. 4.
- Prześcieradła** gotowe bez szwu, 3 i pół łok. długie, kop. 85.
- Powłóczki** gotowe kretonowe k. 75.
- Wełniane materiały** najnowsze i najmodniejsze, po cenach bardzo umiarkowanych.
- Korty**, najnowsze i najświeższe desenie, od Rs. 1 za łokieć.
- Piótna** jarosławskie ręcznej roboty, na murawie blichowane, znane ze swej dobroci i trwałości.
- Chustki** wełniane ciepłe, angorowe, duże, Rs. 3 kop. 50. 259

Pałac umeblowany

nie zamieszkały, do wydzierżawienia na lato, gubernia Wileńska, 3 mile od kolei, wszelkie produkty na miejscu, obszerny ogród spacerowy. — Blizsza wiadomość i plan pałacu do obejrzenia. **Nowo-Senatorska № 4**, mieszkania 1-y codziennie do 12-iej. 39 6R

Szparagarnia

mogąca dostarczyć po kilkanaście tysięcy funtów rocznie, do wydzierżawienia, może być także zawarta umowa na dostawę. — Wiadomość, **Nowo-Senatorska № 4**, mieszkania 1-y, — codziennie do 12-iej. 395R

Sklep kolonialnych towarów,

do wydzierżawienia na wsi, gubernia Wileńska. Interes korzystny. Wiadomość **Nowo-Senatorska № 4**, mieszkania 1-szy codziennie do 12-iej. 394R

FABRYKA BRYCZEK. K. SZULC,

posiada na składzie gotowych Bryczek, Wolantów, Faetonów i Szarabanów różnego fasonu, b. lekkich i gustownych. 248
Leszno Nr. 52.

Mydło Wenery, sztuka 60 kop.
Mydło Słonecznikowe, Poppa sztuka 50 kop.
z kwiatu słonecznika.

Modne Mydła toaletowe dla Dam wyższego towarzystwa, przewyższają swoim doskonałym gatunkiem, wszystkie mydła pierwszorzędnych firm.

J. G. Popp C. K. Austrjacki Nadworny dostawca

Wiedeń I. Bognergasse 2.

Sprzedają się we wszystkich pierwszorzędnych perfumerjach, składach materiałów aptecznych i sklepach galanteryjnych w Rosji i zagranicą. Żądać jedynie mydła **Poppa**. Składy w Warszawie: Spiess i Syn, W. Śniechowski i perfumerja Al. Lipinka. 19R

Folwark ŻERAŃ.

włók 14, położony na 7-iej wiorście od Warszawy, za rogatkami Petersburskimi położony, do sprzedania lub wydzierżawienia zaraz. — Zabudowania inwentarskie nowo postawione, o pół wiorsty od szosy odległe, dom mieszkalny świeżo wyrestaurowany w ogrodzie fruktowym o 6-u morgach przestrzeni, nad Wisłą położony, z bardzo efektowną perspektywą przeciwnych Bielan. Tamże lasek nadający się do pobudowania **letnich mieszkań**, eksploatacja zwirny, propinacja, kuźnia dobrze renująca, etc. — Blizszych wiadomości zasięgnąć można na miejscu u dotychczasowego dzierżawcy. 241

Złoty Medal 1885 r. ogniotrwałe

KASSY Roberta Bohtego,

Nowy-Świat № 34. SPECJALNA FABRYKA nagrodzona Medalami na wystawach: Europejskich i Amerykańskich. Wyrób pierwszorzędny. — Ceny niskie, znaczny wybór. — Cenniki z rysunkami wysyłają się bezpłatnie. 334R

KLATKI

najnowszych fasonów w wielkim wyborze, poleca **SKŁAD Naczyni kuchennych ANTONIEGO RZĘPCZYŃSKIEGO** Elektoralna Nr 13, wprost Orlej. 365R

KUCHNIA

z 2-ma suterrenami, jedna na spiżarnię, druga na węgle, do wydzierżawienia **osobie odpowiedzialnej**, dla wygody gości w **Chambre-garnies MI-NERWA, Nowy-Świat № 36**, od dnia 1-go Kwietnia r. b. 260

CHMIELARZ

potrzebny zaraz do guberni Wileńskiej. Wiadomość, **Nowo-Senatorska № 4**, mieszkania 1-y codziennie do 12-iej. 393R

Pierwsza w kraju Fabryka Stempli kauczukowych i metalowych,

Z. SUCHOWIECKI, Warszawa, Wierzbowa 6 (Hotel Angielski), poleca różnego rodzaju **Stemple, Monogramy**, po cenach bardzo niskich.

200 macior

negretti, średniej cienkości, zdalnych do chowu kłoby miał do zbycia, zechce podać warunki sprzedaży, listownie poczta Sękocin Zarząd Dóbr „Falenty”. 240

MAGAZYN PRZEMYSŁU FABRYCZNEGO wyrobów Ceramicznych „CHMIELÓW”

przeniesiony z ulicy Brackiej Nr 1, na ulicę Królewską do domu W-go Strassburgera Nr 10, zaopatrzony został: w porcelanę, stołowe Serwisy kolorowe i białe, zastawy do herbaty, garnitury do mycia, naczynia kamienne kuchenne, przyrządy aptekarskie, rury kanalizacyjne, kafle, cegłę ogniotrwałą.

Na żądanie uskutecznia herby, monogramy i wszelkie obstalunki w zakres malowania porcelany wchodzące. Sprzedaż prowadzi się hurtowa i detaliczna, po cenach stałych.

Żadającym udziela się cenniki bezpłatnie. 185

Królewska Nr 10.

Letnie Mieszkania,

większe i mniejsze, między ostatnimi także i kawalerskie, tak, jak lat poprzednich są do wynajęcia w parku „Gucin” przy stacji kolei Nadwiślańskiej „**Jabłonna**”. — Blizsza wiadomość o warunkach na miejscu, lub też w Kancelarji Zarządu—Krakowskie-Przedmieście № 32. 215

Do wynajęcia zaraz na folwarku Czyste, za rogatkami Wolskimi przy bruku,

składający się z rozmaitych budynków murowanych,

służyć mogących na fabrykę—oraz i place do sprzedania. — Wiadomość Ulica Elektoralna № 51, u **W-go Rodkiewicza Właściciela.** 268

WILLA

przy kolei Warszawsko-Wiedeńskiej w Grodzisku, położona w pięknym parku otoczonym wodą, urządzona elegancko i ze wszelkimi wygodami, jest do sprzedania lub wynajęcia. Wiadomość na miejscu u ogrodnika, lub w handlu win Ant. Steppkowskiego, Wierzbowa № 9. 332r

Rajchman i Frenkler

Ogłoszenia do wszystkich dzienników po cenach redakcyjnych.

Warszawa, Senatorska 18.

Subagentura w Wilnie, Major A. Kosmowski, Pirmencki perełek, dom własny.

40% taniej WYPRZEDAŻ 40% taniej

wysortowanych towarów:

Kaszmirów czarnych i kolorowych, Flaneli, Materiałów gładkich i fantazyjnych, pozostałych Kretonów i Zefirów, Pokryć na meble, pasowanych Portier, Serwet stołowych.

Kap na łóżka (40% niżej ceny fabrycznej, z upoważnienia fabrykanta L. Fesslera w Łodzi).

40% taniej

K. MANTHEY,

Świętokrzyszka Nr 8 (czwarty dom od Nowego-Swiatn).

40% taniej.

284

wyprzedaż trwać będzie przez 2 dni.

Najwyżej Zatwierdzone Towarzystwo

DYSTYLARNI I SKŁADÓW

SUKCESSORÓW

WDOWY M. A. POPOW

w Moskwie,

zawiadamia niniejszem pp. Konsumentów, że od dnia 1-go Lutego st. st. r. b., wszystkie gatunki oczyszczonej, wódek i nalewek, będą z temi numerami jak dotąd, a oprócz tego wypuszczonym został trzeci gatunek oczyszczonej z Nrem 26, lepszy w smaku.

Dystylarnia i aparaty nowo-urządzone według udoskonalonego systemu.

Wszystkie obstalunki od 1-go Lutego b. r., będą z certyfikatami Towarzystwa.

Kantor mieści się przy dystylarni przy Nabiereżnej, przy Wielkim Kamiennym moście, w domu własnym, 362R

Dyrektor Zarządzający **S. PROTOPOW.**

Korzystny interes.

Z powodu zmiany interesu, jest do sprzedania Sklep Rękawicznico - Galanteryjny

renomowany,

z wyrobioną klientelą, egzystujący od lat 16, z towarami lub bez. Cena przystępna. Z powyższym handlem łatwo się obznajmić, a zatem może być prowadzonym i przez nie specjalistę. Wiadomość w Magazynie wyrobów Rękawicznich W. Jurczykowskiego, Elektoralna 4. 408R

Poszukuje się zdolnych

AGENTÓW,

do sprzedaży korzystnego artykułu, dochód dzienny 20 rubli. Pisać: M-r Singelée Banquier, Bruxelles. 290

POLAK

zamieszkały w Brukseli,

daje wszelkie objaśnienia cudzoziemcom, adresować: J. Littauer, 129 Bd. de la Senne. 291

APTEKA

288

w Bolimowie, na korzystnych warunkach do sprzedania. Wiadomość u J. Kwietniwicza, aptekarza w Kozienicach.

Wyprzedaż!

KAPELUSZY filcowych i słonkowych po cenach niżej kosztu,

w Magazynie Mód

MATYLDY DUMAY,

Czysta Nr 8. 286

Z powodu Księgosuszu

w gubernji Warszawskiej, granica austriacka Szczakowa z dniem 20-ym Lutego zamknięta jest na wywóz owiec, kóz i płodów zwierzęcych za granicę. 406R

Korzystny Interes.

W majątku moim Grabostowie, w gubernji i powiecie Piotrkowskim, położonym 5 wiorst od szosy Piotrkowskiej Łaskowskiej, mam na przestrzeni 44-morgowej miary nowopolskiej,

T O R F,

który, podług analizy chemicznej dokonanej przez profesora Millicera, ma większą wartość opałową, niż drzewo sosnowe, który może dostarczyć materiału opałowego do jakiejś fabryki przez kilkadziesiąt lat, mając także materiał budowlany, szukam współnika do założenia Huty szklanej lub innej jakiej fabryki, z kapitałem od 12 do 15,000 rs. O szczegółach można dowiedzieć się w Szadku, gubernji Kaliskiej, powiecie Szadzkim, u Abrahama Szykier. 256

CAŁKOWITA WYPRZEDAŻ

wszystkich kolorowych materiałów na Suknie damskie, z obniżeniem 25% ceny kosztu,

W MAGAZYNIE

F. BUKOWSKIEGO i S-ki, dawniej J. PENKAŁA,

SENATORSKA 8,

rozpocznie się dnia 7-go Marca i trwać będzie do 11 b. m. i r. 388R

OSTRZEŻENIE

przed podrabianiem firmy

„St.-Petersburskie Laboratorjum Chemiczne”

(w Petersburgu, Izmajtowski prospekt, dom własny Nr 21).

Znakomity zbyt wyrobów kosmetycznych naszej firmy, nasunął pewnym fabrykantom i handlującym myśl skorzystania z jej popularności.

Starają się mianowicie swemi flakonami, etykietami i innymi znakami zewnętrznymi naśladować nasze i nawet kopiują nasze ogłoszenia i ostrzeżenia, aby wywołać wśród publiczności nieporozumienia i sprzedawać towar swój zamiast naszego, dodając do nazwy naszej firmy (w celu uniknięcia odpowiedzialności prawnej za fałszowania) ten lub ów wyraz lub swe nazwisko.

W skutek tego mamy zaszczyt najuprzejmiej upraszać naszych odbiorców i szczególnie Konsumentów naszych wyrobów, o zwracanie uwagi na dokładność naszej firmy, istniejącej od r. 1860 i zatwierdzonej przez Rząd jedynie dla nas, a składającej się z trzech wyrazów 327R

„St.-Petersburskie Laboratorjum Chemiczne.”

Sodener Mineral-Pastillen

przeciwko chorobom płuc, piersi i gardła, przygotowane pod kontrolą król. sask. rady sanitarnego D-ra Shültzinga, z soli znakomitych źródeł leczniczych. № 8 i 18. w kapielach Soden.
 Przywóz tych Pastylli do Rosji, dozwoleń jest przez Departament Medyczny w Petersburgu.
 Do sprzedania we wszystkich ważniejszych aptekach i składach materiałów aptecznych po 70 kop.
 Sprzedaż hurtowa u M. Morgensterna, w Petersburgu, Wielka Morska № 23. 24R

PORTER RYGSKI

(niezem nie ustępujący w dobroci angielskiemu)
 firmy BERTELS & PYCHLAU.
 Dostać można w Handlach Win, Restauracjach i znaczniejszych Składach Wódek.
 Główny i wyłączny Skład Portera Rygskiego, Piwa Bielawskiego i Radońskiego, Miodowa Nr 3.
 E. Kostrzewski. 336R

BRACIA LESSER

Rymarska 12, POLECAJĄ w wielkim wyborze:
 Prawdziwe bucharskie Dywany, rs. 7 sztuka.
 Obrusy strzyżone w pięknych deseniach, rs. 14.50 szt.
 Obrusy ceratowe, desenie adamaszkowe, od rs. 1.50 szt.
 Obrusy ceratowe, desenie gobelinowe, od rs. 1.50 szt.
 Wycieraczki kokosowe, od 60 kop.
 Chodniki kokosowe i jutowe. 240r

NA KASZEL i KATAR:

Dragées contre la toux szczególnie pomocne na suchy i uporczywy kaszel.—Płyn do włączania usuwający katar w parę godzin.—Ziółka uniwersalne bardzo skuteczne przeciwko cierpieniom hemoroidalnym.—Masć na odmrożenie znana ze swej dobroci,
 poleca Apteka Dworu J. C. K. M., dawniej F. SZTEYNERA, obecnie Apteka
F. DZIECHCIŃSKIEGO,
 Krakowskie-Przedmieście Nr 59,
 wprost Resursy Obywatelskiej. 307R

APTEKA K. TEROWSKIEGO
 Marszałkowska 133. — Z pozwolenia Departamentu Medycznego.
 Wiadomo jest, że Balsałm Gopatae już w mitych liosłach (Gr. X—XV) obciąża zółdek z powodu nieprzystannego smaku i ciężkiego odbudnia się, a w wielu sproszkowane iść, wymyły i rozwolnieniu. Trzkie to komyłkaje, nunięzające iść, walek, kocznie, zależe od obciążenia w nim części, żywych i wiołelnie poszukiwania moje waktary mi spoch, przez który, opierające się na badaniach Bernatka, Gubie- ra, Waktara i Thera, otrzymano preparat, zawierający iść, dżalaję, kopy, to jest kwas kopytowy w odpowiednim połączeniu. Preparat ten wyrobiony przezennu pod nazwą Gopaton, do uprzednim wyrobieniu przez P. Doktorów w miejscowym szpitalu jak powiada i przywóz praktyce uznany za nalezite, uzyskał zatwierdzenie w Departamencie Medycznym. Zależe się wszędzie tam, gdzie jest wskazane nżyje balsam Copatone a szczególnie w rozróżnieniu tak w ostrej jak i przewlekłej jej formie. Niezgodny ten środek zostaje się nader łatwo, nie sprządza żadnych przychod. Następnie nacet u osób z osłabieniem trawieniem, będe używany przez czas dłuższy. Sprządza się we łakomach zawierających 30 pigulek.
 Sposób nżyca: W porządku trawienia nżywa się przez 2 dni po 6 pi- gułek 5 razy dziennie, następnie stosownie do zalecenia P. R. Doktorów.
 Cena łakonu rs. 1. Kupującym w większej ilości odstępnę 15%.
 UWAŻA. Za oryginalny uważać należy tylko opakowany moim podpisem KONSTANTY TEROWSKIEGO 258

NOWOŚCI SEZONOWE.
LOHSE'GO Hyacinthe, Extrait quadruple,
 należące do słynnych w świecie specjalności.
LOHSE'GO Konwalje, LOHSE'GO Bouquet Messalina,
LOHSE'GO Lilije złote,
 również ogólnie wslawione.
GUSTAW LOHSE, Berlin, 46 Jaegerstrasse,
 Perfumer Nadworny J. C. M. Cesarzowej Niemiec.
 Dostawca Nadworny J. Ces. Król. Wysek. Następczyni Tronu Niemiec. i Pruss.
 Do nabycia w Warszawie, u pp. Alexander & Marceł, Aleksander Lipink, W. B. Śniechowski i t. p. 28R

Nauka i wychowanie.

Adres biura nauczycielskiego Załęskiej, Mazowiecka 16, rekomenduje nauczycieli, nauczycielki, bony. 133
Kaucjonowane biuro nauczycielskie Anny Damerau, Krakowskie—Przedmieście № 38, wprost Saskiego Placu, ma do umieszczenia gwernerów i nauczycieli obojga płci, tak krajowych jak i zagranicznych, bony różnych narodowości i korepetytorów. 3927
Młody człowiek, russki, lub znający gruntownie jęz. rus., grający dobrze podk. zasąd na skrzypcach i mogący udzielać lekcje w tychże przedmiotach od godz. 8-jej wiecz., może otrzymać bezpłatnie wygodne mieszkanie i kolacje. Wiadomość: ulica Dzielna 37, mieszkania 10, od 8—10 wieczorem, w niedzielę do 12 w południe. 3184
Nauka rękodzieł dla kobiet J. Swinarskiej, Marszałkowska 123. Zaczynają się kursa krawiecczyzny, strojów, krawatów, haftu, koronek, robot wioztkowych i dzietowych. 3097
Poszukuję francuzki do konwersacji. Oferty w kantorze Kurjera pod M. W. 4027
Student doświadczony korepetytor niech się zgłosi: Marszałkowska № 90, m. 10. 4170

Posady i prace.

Agent-kolporter z kaucją, poszukuje zajęcia. Adresy kantor Kurjera pod wyrazem „Agent”. 4024
Introligator znajdzie stałe zajęcie w specjalnej fabryce krawatów. Tłomackie № 11, drugie piętro. 4165
Jeden z pierwszorzędnych magazynów w potrzebie zaraz zupełnie uzdolnionej panny do upinania sukien. Wiadomość Świętokrzyska № 48, m. 3. 3978
Kobieta zupełnie samotna i nie młoda, zaobstuguje i dozór, otrzyma mieszkanie z opałem, światłem i dopłatą. Wiadomość w kiosku Podwale. 4205
Lokaj z żoną bezdzietni, poszukują służby, żona zna się na szyciu, praniu, prasowaniu i mówi po niemiecku. Marszałkowska № 56, m. 21. 4128
Młody człowiek, kawaler, poszukuje miejsca rzadcy za skromne wynagrodzenie lub mieszkanie. Oferty składać proszę pod t. M. E. w kantorze Kurjera. 4197

Maszynistka do bielizny damskiej potrzebna zaraz. Solna № 6, m. 28. 4151
Młodzieniec osiemnastoletni, posiadający język niemiecki, obeznany z branzą papierową, poszukuje zajęcia dla ukończenia praktyki w składzie papieru lub kantorze. Oferty kantor Kurjera pod lit. Z. 4155
Niemka z Berlina, w średnim wieku, muzykalna, znająca język francuzki, również doświadczona gospodyni, która swoje terażniejsze miejsce, jako wychowawczyni zajmuje od lat osmiu, przytem posiadająca wyborowe świadectwa, poszukuje odpowiedniego umieszczenia. Oferty sub M. S. w kantorze tegoż pisma. 4166
Osoba młoda, przyjemnej powierzchowności, inteligentna, poszukuje miejsca do zarządu domem przy osobie pojedynczej w Warszawie lub na prowincji. Kłosk, Długa róg Bielawskiej. 499
Osoba poszukuje miejsca do gospodarstwa u pojedynczej, nie młodej osoby na wieś. Kruca 47, m. 1. 491
Potrzebne są panny podręczne i do nauki, i do pracowni Klementyny. Elektoralna № 19, mieszkania 4. 4147
Panny kompletnie uzdolnione do staników i upięć, oraz podręczne, potrzebne zaraz. Nowy-Świat № 25, m. 3. 4148
Potrzebna panna zdalna do robienia pończoch. Złota № 5, m. 36. 4208
Panny do staników potrzebne są zaraz. Pracownia sukien i okryć (Sophie). Elektoralna 14, pierwsze piętro, front. 4149
Potrzebne są panny podręczne do spódnic. Żelazna № 46. 4154
Potrzebna maszynistka do bielizny męskiej. Ulica Obozna № 8, m. 18. 4158
Potrzebna jest zaraz uzdolniona panna do staników. Niecała № 4, m. 8. 4157
Potrzebna jest panna kompletnie uzdolniona do strojów. Wiadomość Złota № 4, mieszkania 15, od godziny 10—12. 4172
Potrzebne zdolne maszynistki, warunki dobre i uczennice zo pracowni.— Wspólna № 18. 4188
Potrzebna jest panna do krawiecczyzny na stałe. Wiadomość ulica Nowolipie № 3, a mieszkanie K. Pawlikowskiej. 4185

Potrzebni są uczniowie do zakładu stolarskiego z całodziennym życiem i mieszkaniem, przyjęci zostaną za wynagrodzeniem rodzicielskiem. Oferty składać proszę pod lit. M. B. w kantorze Kurjera, wymieniając ilość płacy miesięcznej. 4195
Potrzebna zdolna kucharka na wieś, znająca się na praniu i prasowaniu, z dobrymi świadectwami, 10 mil od Warszawy. Nowogrodzka 28, mieszkania 4. 4168
Potrzebne są panny do spódnic, panna do upinania i podręczne, do pracowni przy ulicy Twardej № 10, m. 2. 4217
Panna służąca, z dobrymi świadectwami, kompletnie uzdolniona w krawiecczyźnie, poszukuje miejsca na wyjazd lub w mieście. Oferty pod „Panna służąca”, przyjmuje biuro ogłoszeń, Senatorska 26. 597
Potrzebna jest sklepowa z kaucją do sklepu z pieczywem i nabiałem. Bliższe szczegóły na Wiejskiej 11, m. 1. 3991
Potrzebna jest dama do Towarzystwa, mężatka czy wdowa, inteligentna, na przychodnią, można widzieć od godziny 11 do 1. Erywańska № 10, stróż wskaże. 4040
Podręczna do bielizny kompletnie uzdolniona do drobniaków potrzebna zaraz w sklepie J. Bitling. — Ulica Marszałkowska № 129. 4006
Potrzebne zdolne panny do sukien. Marszałkowska № 94, Pracownia „Aniela”. 4030
Potrzebne są panny zdalne do sukien Nowogrodzka 31, m. 1. 3992
Potrzebne panny do bielizny, maszynistki i podręczne. Ulica Źródłowa № 8, mieszkania 6. 494
Potrzebny uczeń do zakładu introligatorskiego. Aleksandrja 17. 4011
Potrzebna jest panna do znaczenia. Ulica Żelazna № 72, m. 10. 3990
Potrzebna sklepowa z kaucją rs. 100 do sklepu z towarami ruskimi spożywczymi, mieszkanie, utrzymanie i pensja od umowy. Marszałkowska № 78, od godziny 8 do 12-jej w południe. 4088
Potrzebny uczeń do handlu „Emilji” Marszałkowska № 148. 4085
Rządca z kaucją rs. 3,000 potrzebny jest do majątku ziemskiego. Wiadomość w biurze ogłoszeń Senatorska 26. 596

Subjekt i uczeń potrzebni do handlu win i Skolonjalnego. Oferty z wymienieniem firm i lat przyjmuję kantor Kurjera Warszawskiego pod lit. Z. M. 10. 4160
Uczeń katolik, pragnący wyrobić się w zawodzie handlowym, znajdzie pomieszczenie w interesie agenturowo-towarowym, tylko tacy, którzy posiadają odpowiednie środki, mogą złożyć ofertę pod lit. B. 45, gdyż uprzedza się, że przynajmniej rok praktykować musi bez wynagrodzenia. 4202
Upinaczka zdolna za dobrem wynagrodzeniem i całodziennym utrzymaniem, potrzebna do magazynu M. Bronz. Podwale № 3, 1-e piętro. 4068
Uczeń farmacji z dwuletnią praktyką, poszukuje miejsca. Oferty w kantorze pod lit. R. K. 4132
Za dozór, dama wykształcona, z funduszem, może mieć mieszkanie, opał, światło i usługę, za małą dopłatą. Poste-restante Z. 4045

Kupno i sprzedaż.

Adres fabrycznego składu dywanów i chodników Kiltynowicza ulica Mazowiecka 16. Ceny najniższe. Wybór wielki. 171
Bardzo tanio otomana, foteliki, urzędowej roboty, do sprzedania. Leszno 71, mieszkania 16. 4215
Cyra tanio do odstąpienia. Piękna № 4, m. 3 bis. 3964
Chleb wiejski, masło z Trembek. Chmielna 15, m. 1. 3287
Chcę kupić parę dobrze wyjeżdżonych miodych, ładnych koni, dają bardzo dobrą cenę. Oferty piśmienne Aleja Róż № 14. 3972
Do sprzedania pieski, młode wyżyły, po 2 miesiące mające. Ulica Bolesław № 3, wiadomość u stróża. 4213
Dolman wiosenny nieużywany, lna cienkiej wacie, z tureckiego jedwabnego materiału, najnowszego fasonu, obkładany piórami, do sprzedania za rs. 10, w pracowni sukien. Złota № 34, m. 17. Tamże potrzebne dziewczynki do nauki. 4164
Do sprzedania para koni, zdalnych do karczdej roboty. Chmielna 10, mieszkania 9, od 11 do 1. 4175
Do sprzedania tanie meble, lampy, futra. Złota 55 m. 2. 4206

